

A műholdadatok felhasználási lehetőségei a hazai levegőkémiai kutatásokban

Baranka Györgyi

Országos Meteorológiai Szolgálat

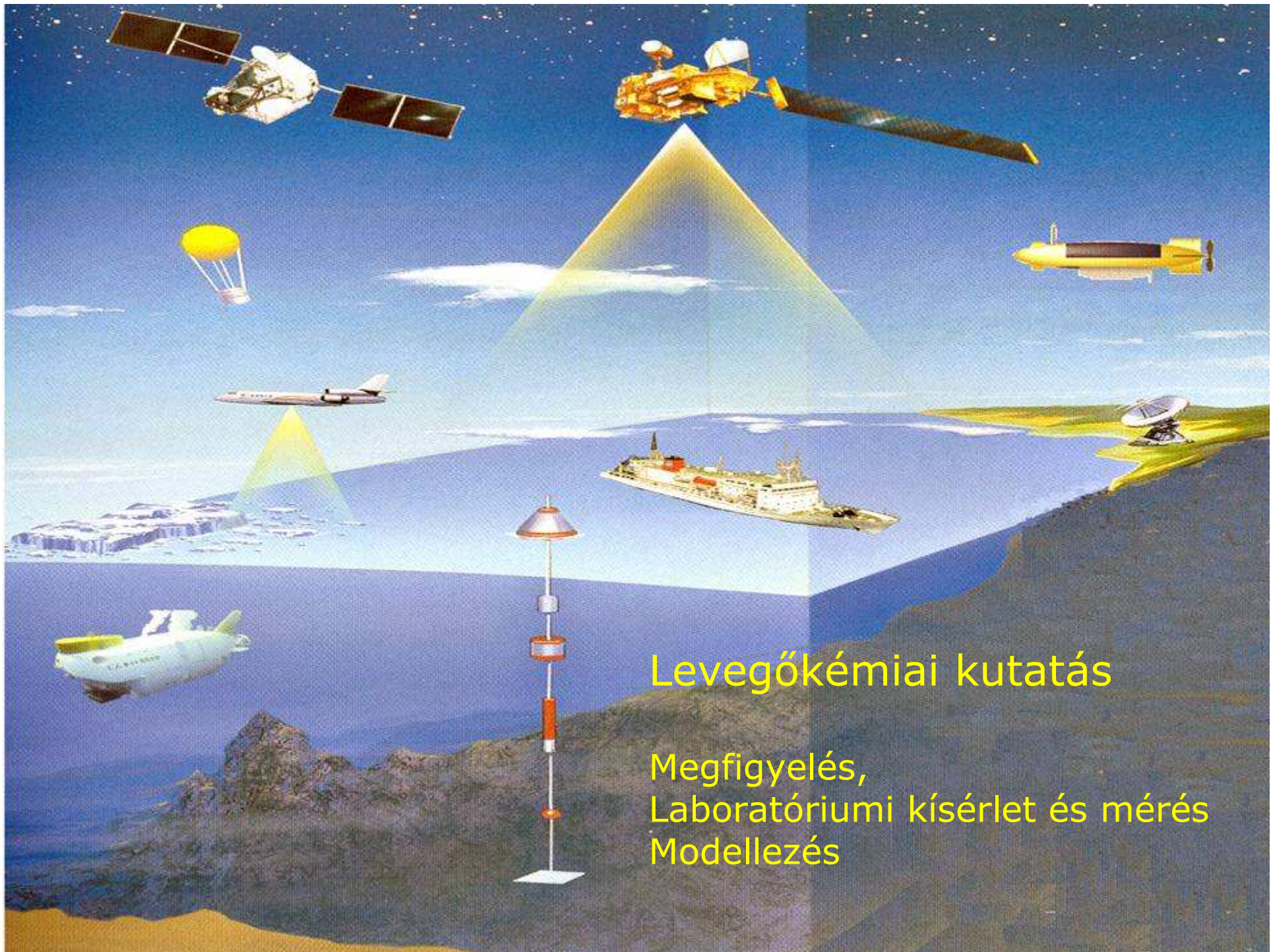
Tartalom

A műholdadatok felhasználási lehetőségei:

- a szennyezőanyagok monitoringja,
- a légszennyezettség előrejelzése területén.

Hazai modellszámítások összehasonlítása műholdadatokkal.

Légszennyezettség előrejelzések Európára.

Levegőkémiai kutatás

Megfigyelés,
Laboratóriumi kísérlet és mérés
Modellezés

Földfelszíni mérések

- **Előny:**

- Pontos

- Időben folyamatos

- **Hátrány:**

- Térbeli lefedettsége pontszerű

- A mérőhely megválasztásánál törekedni kell a nagyobb térbeli reprezentativitásra.

- Drága

Földfelszíni mérések

**Földi bázisú
távérzékelési eszköz:
Lidar**

•Előny:

- Pontos
- Időben folyamatos

•Hátrány:

- Térbeli lefedettsége
pontszerű
- Drága

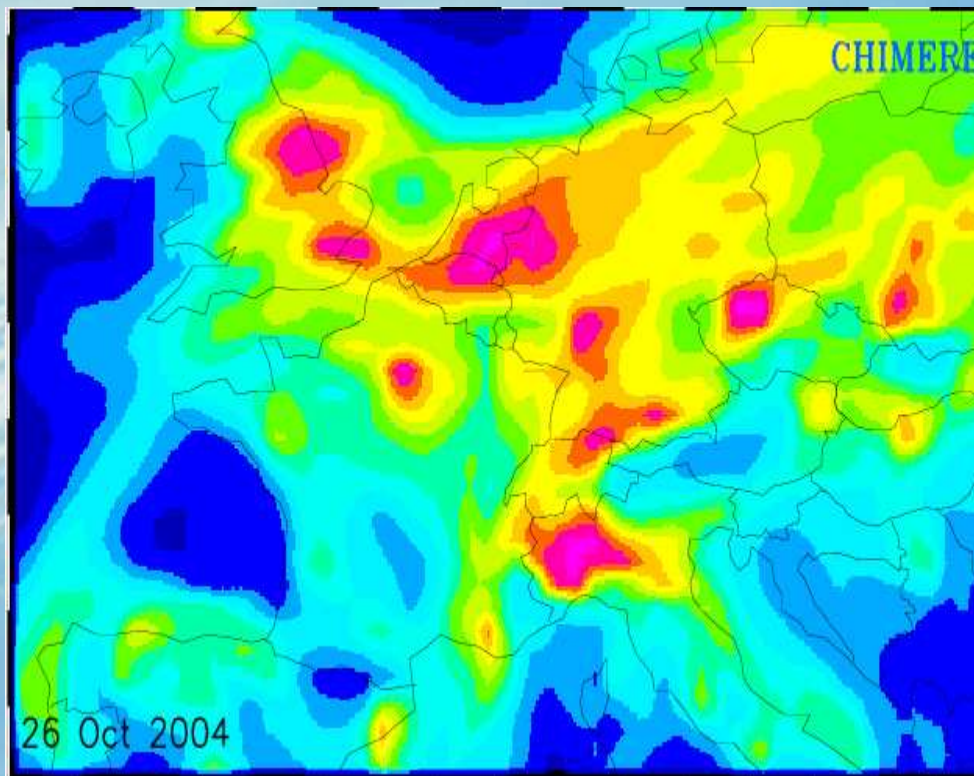
Levegőminőség modellezés

Előny:

Jobb térbeli lefedettség,
Olcsóbb, mint a felszín közeli mérések.

Hátrány:

Kevésbé pontos, mint a mérések.

Műholdas megfigyelések

Előny:

- Részletes adatok olyan területekről, ahol nincs mérés.
- Szinoptikus és határokon átívelő képet nyerünk.
- Vizuális megjelenítés
- Könnyű hozzáférés

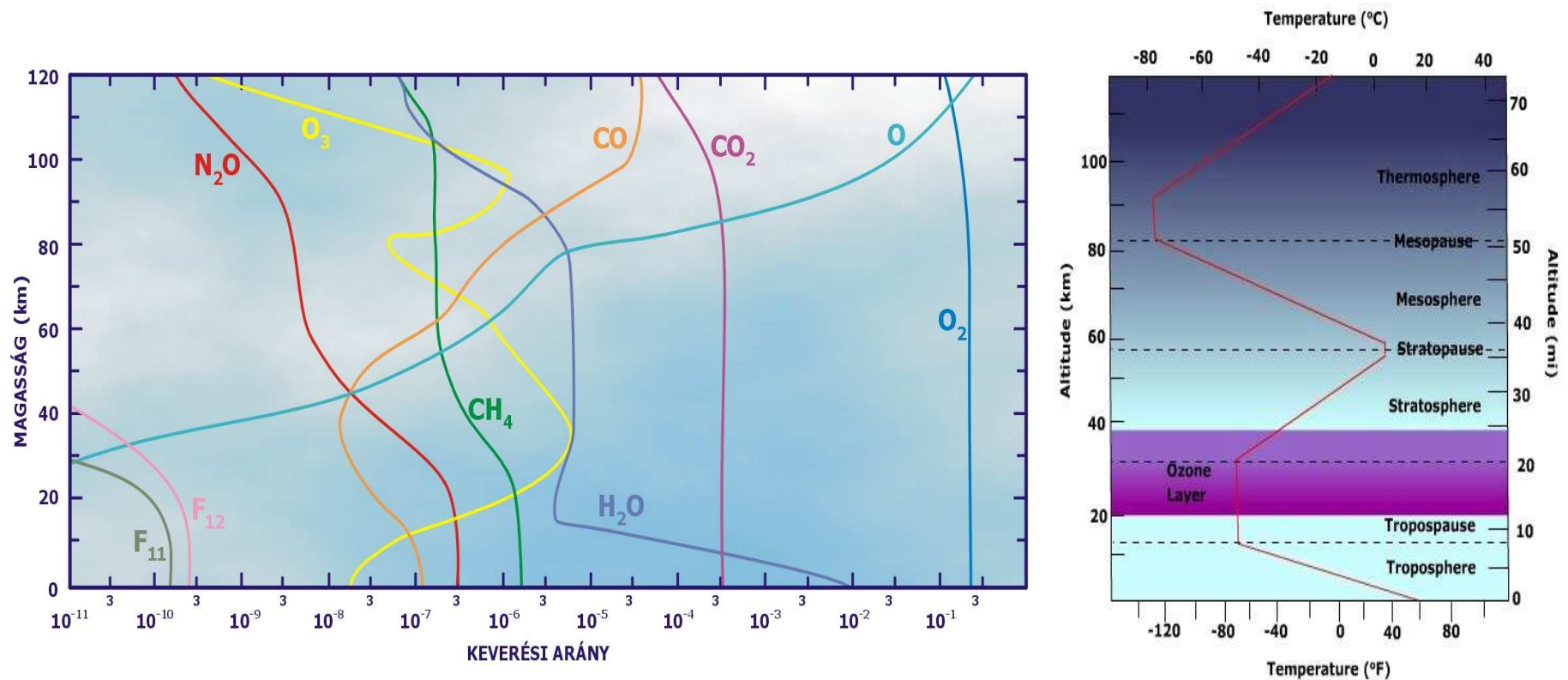
Hátrány:

- A mérés nem minden szennyezőanyagra terjed ki.
- Területi és időbeli felbontás néha túl nagy.
- Egyes esetekben vertikális réteg magassága nem jól definiálható.

Légköri nyomgázok vertikális eloszlása

Goody and Yung, 1989

35. Meteorológiai Tudományos Napok, Budapest MTA. 2009. november 19-20.

Miért használunk műhold adatokat?

- Áttekinthető információkat szolgáltat a levegőminőségről és a felszín borítottságáról hemiszférikus, regionális, országos és lokális léptékben.
- Vizuálisan képes megjeleníteni jelenségeket, amelyek így könnyen értelmezhetőek a döntéshozók és a lakosság számára egyaránt.
- Előre tájékoztatnak a közelgő légszennyezettségi epizódok, tüzek és porviharok előfordulásáról.
- Segítségükkel megfigyelhetőek a a felszíntakaróban bekövetkező változások, mint az erózió, a tüzek felszíni nyomai és az erdőpusztulások.

A műholdadatok felhasználási lehetőségei
a légszennyezőanyagok földfelszíni
monitoringja területén

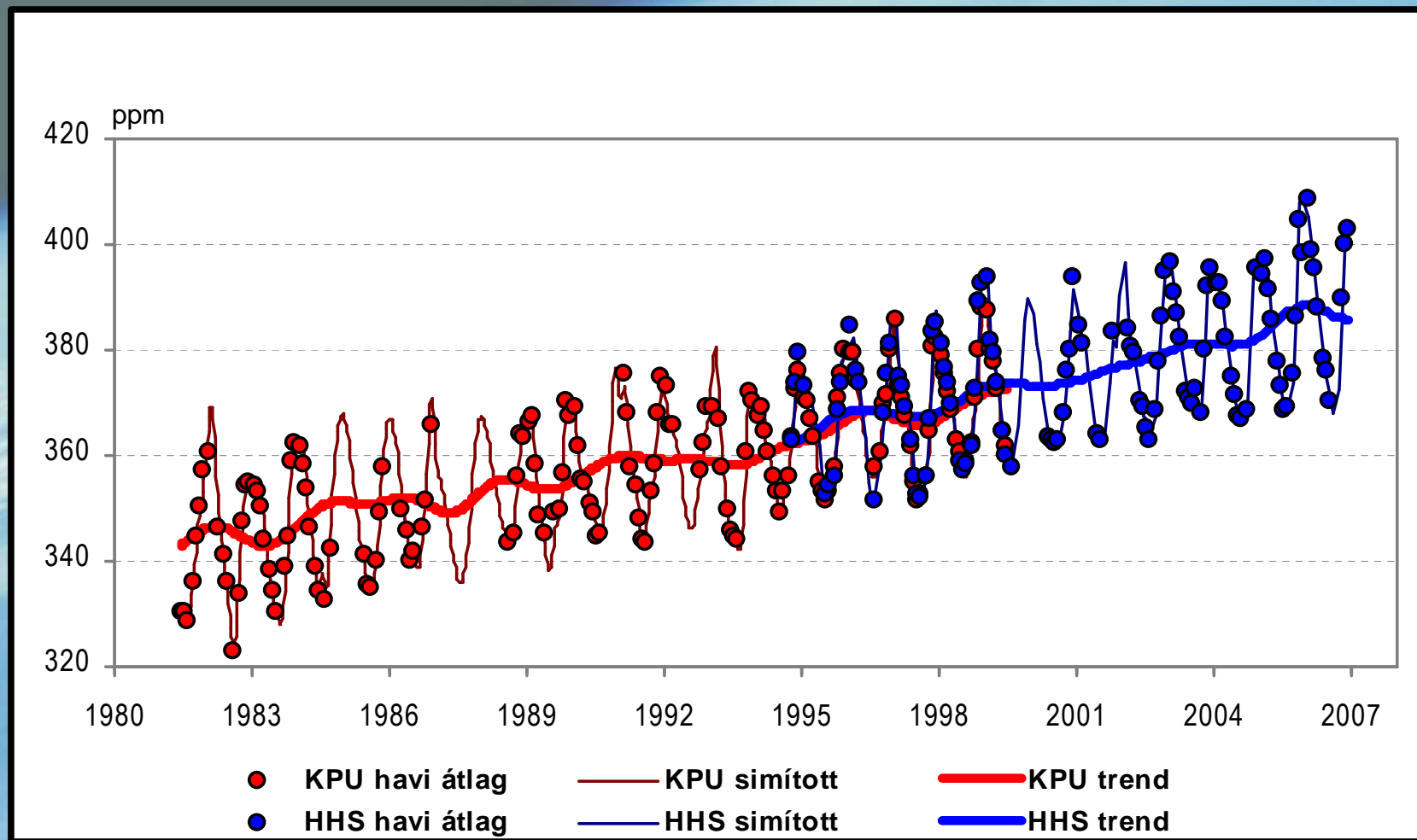

Háttér-monitoring állomások Magyarországon

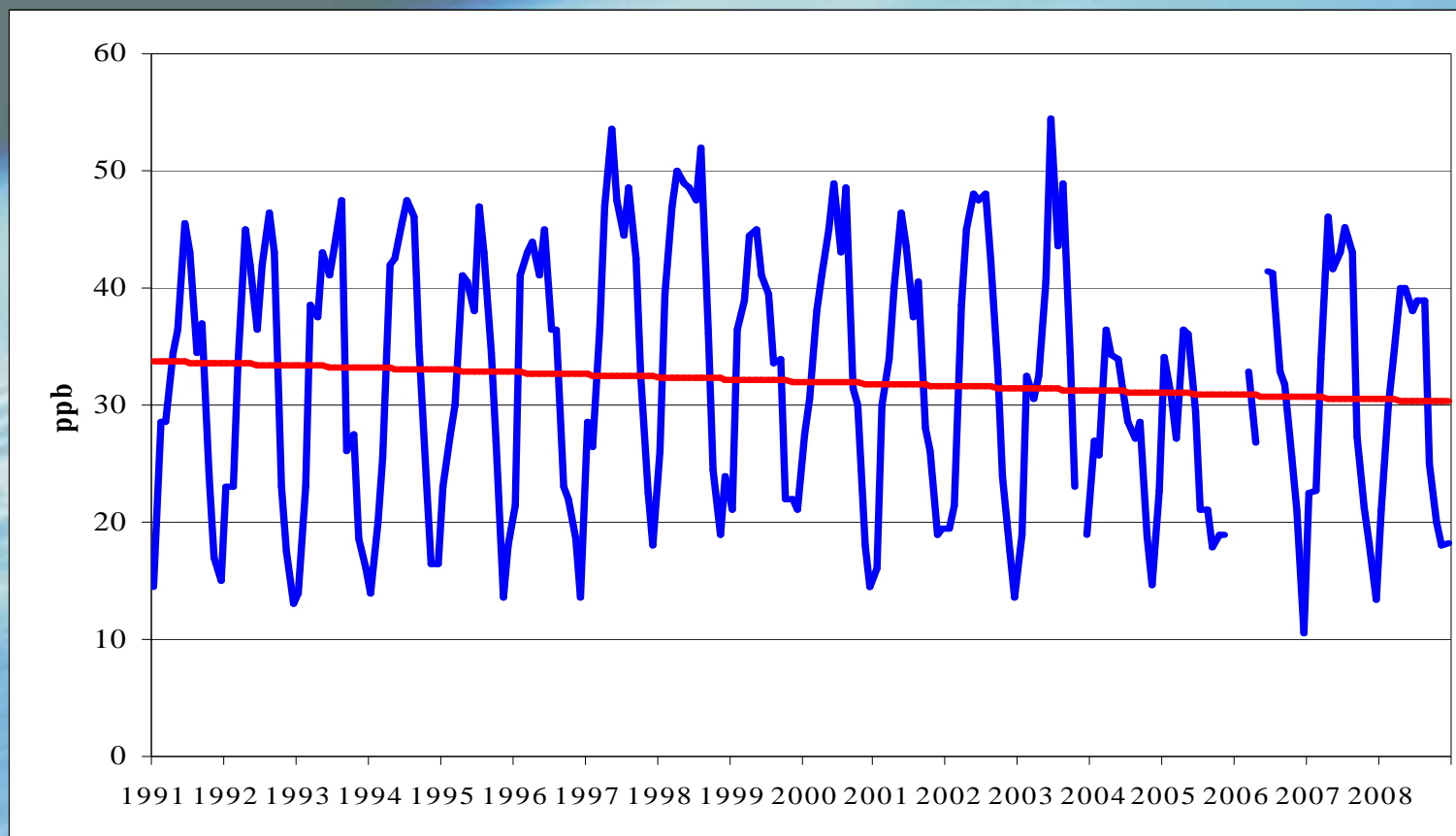

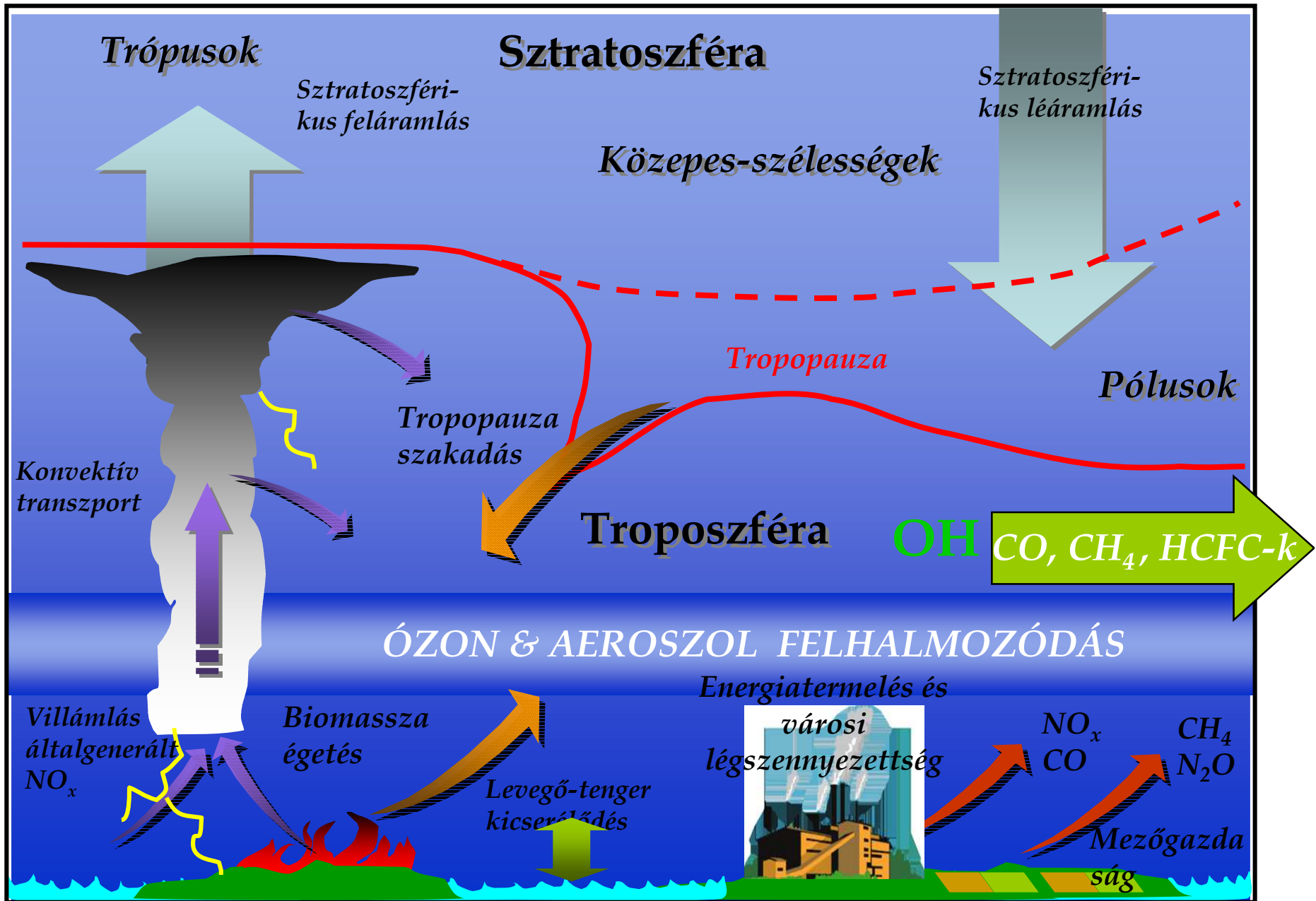
A szén-dioxid koncentráció alakulása K-pusztá és Hegyhátsál

A felszíni ózonkoncentráció alakulása, K-pusztta

A műholdadatok felhasználási lehetőségei a felszíni légszennyezettség monitoringja területén

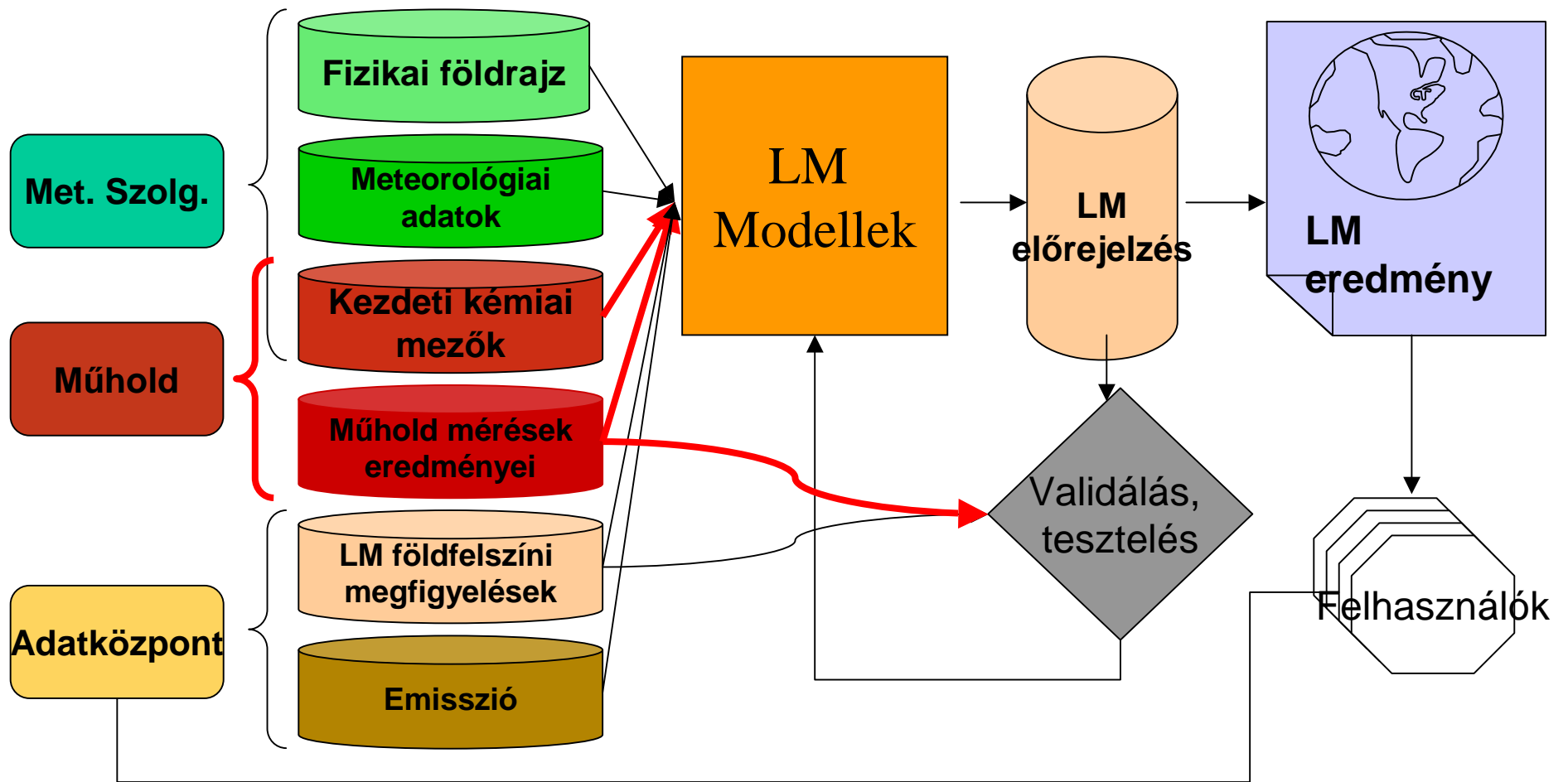
- Adathiányok pótlása
- Bizonytalansági faktorok, adatok kiszűrése
- Az adatfolytonosság biztosítása
- Segíti az adatok interpretálását, a légszennyezőanyagok transzport folyamatainak megértését
- Nagyobb térbeli kiterjesztést tesz lehetővé
- Trendanalízis – nem szignifikáns trendek
- Az optimális állomáshálózat megtervezése
- Távoli területekről szolgáltat információt.

A műholdadatok felhasználási lehetőségei
a légszennyezettség előrejelzése
területén

Levegőminőség (LM) előrejelzése

Műhold adatok a pontosabb légszennyezés előrejelzéséért

- A nagytávolságú transzportot figyelembevétele

- A levegőminőségi modellek különböző emisszió szabályozási stratégiákat értékelnek, tesztelnek

A pontos emissziós (természetes és antropogén) adatok szükségesek a pontos légszennyezettség előrejelzésekhez

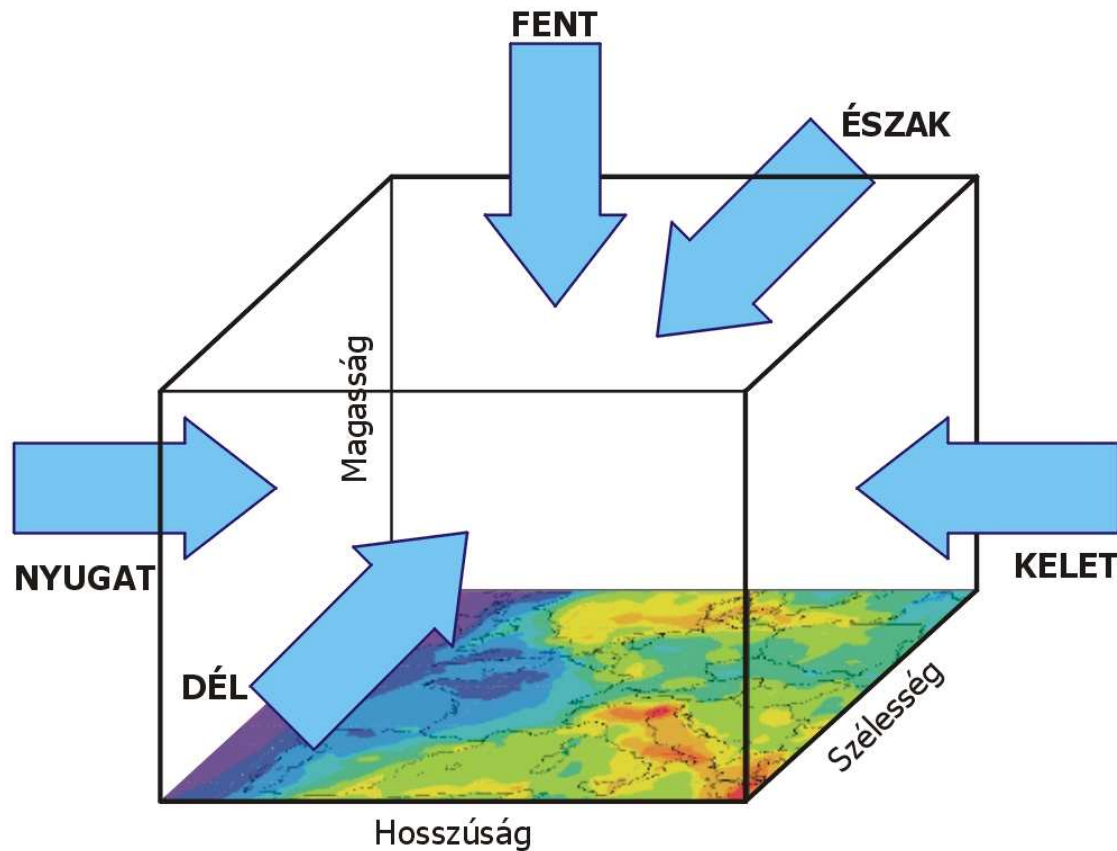
Nagy természetes és ipari források meghatározása műholdas adatokból.

Az emissziós adatok bizonytalansága legtöbbször abban rejlik, hogy nem naprakészek. A műhold adatok felhasználása lehetővé teszi ezen adatbázisok gyors aktualizálását.

- A felszín borítottság pontos figyelembevétele

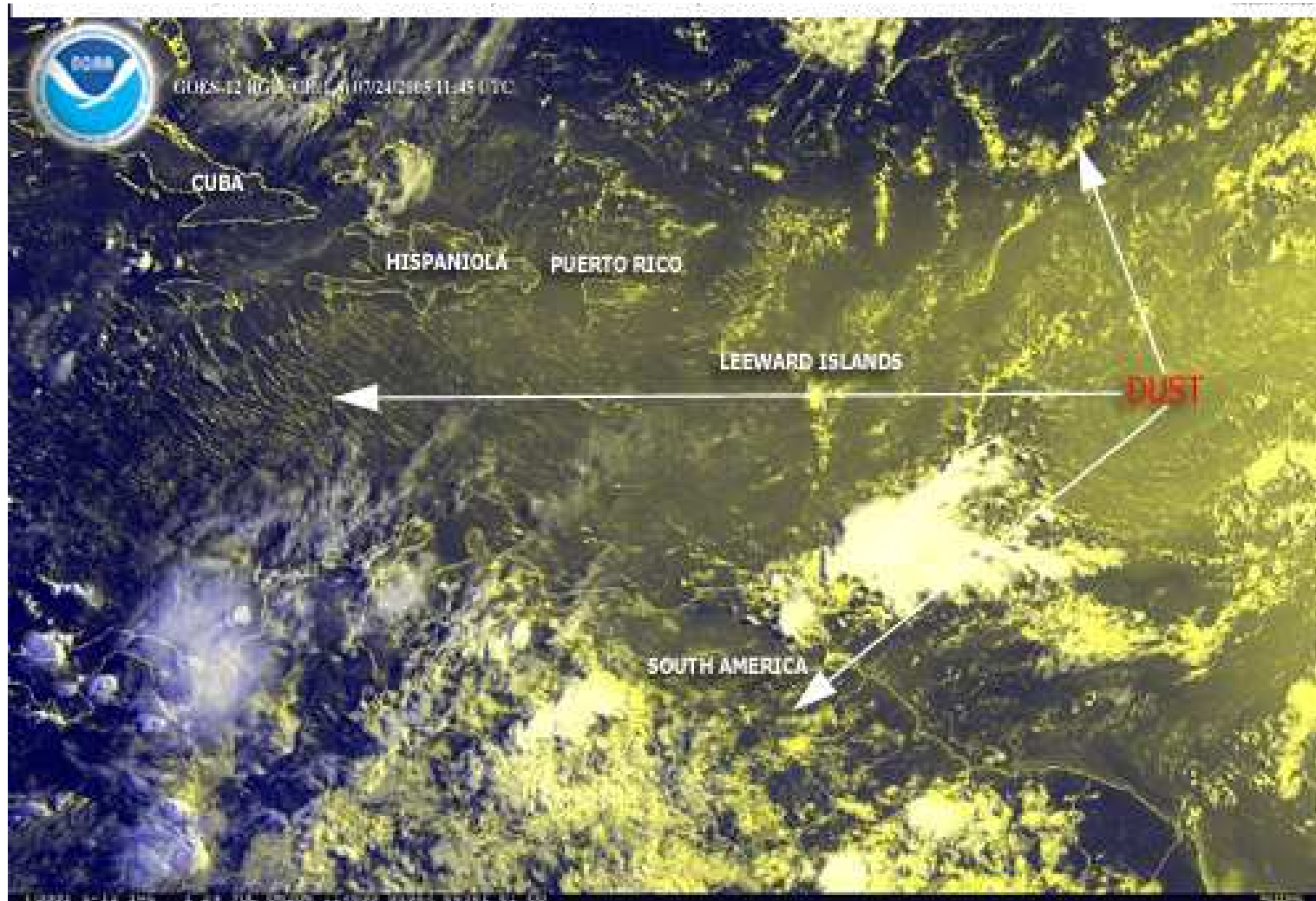
Nagytávolságról érkező szennyező anyagok hozzájárulása a regionális szennyezettséghez

Regionális transzport modell
(pl. CHIMERE)
vizsgált tartománya

A határérték feltételeket megadása:
koncentrációk a vizsgált tartomány határain,
amelyek a boks belsejébe transzportálódnak

Porviharok terjedése

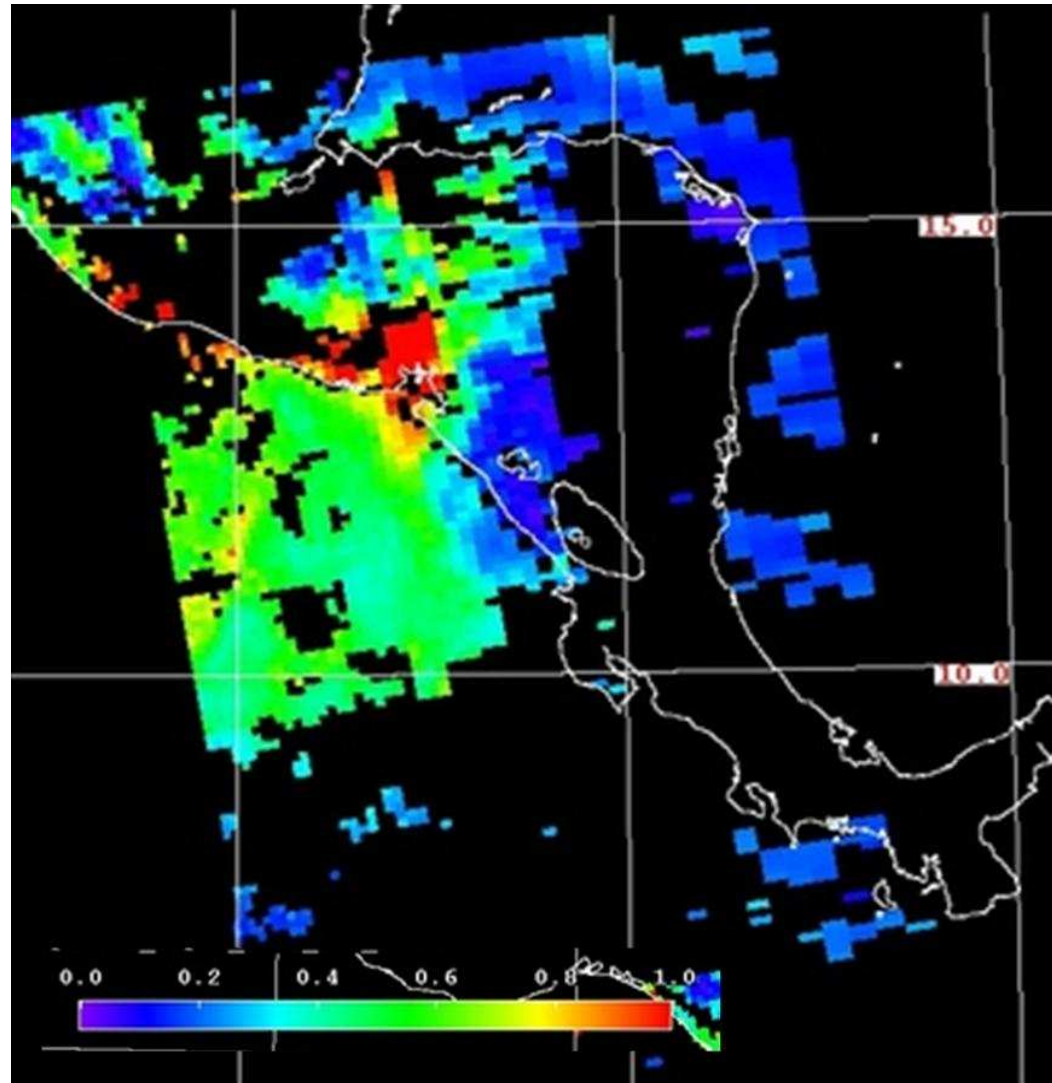
Szaharai eredetű por a Közép-Atlanti térségben 2005. júl. 24-én.

Felszíni szennyezőforrások detektálása

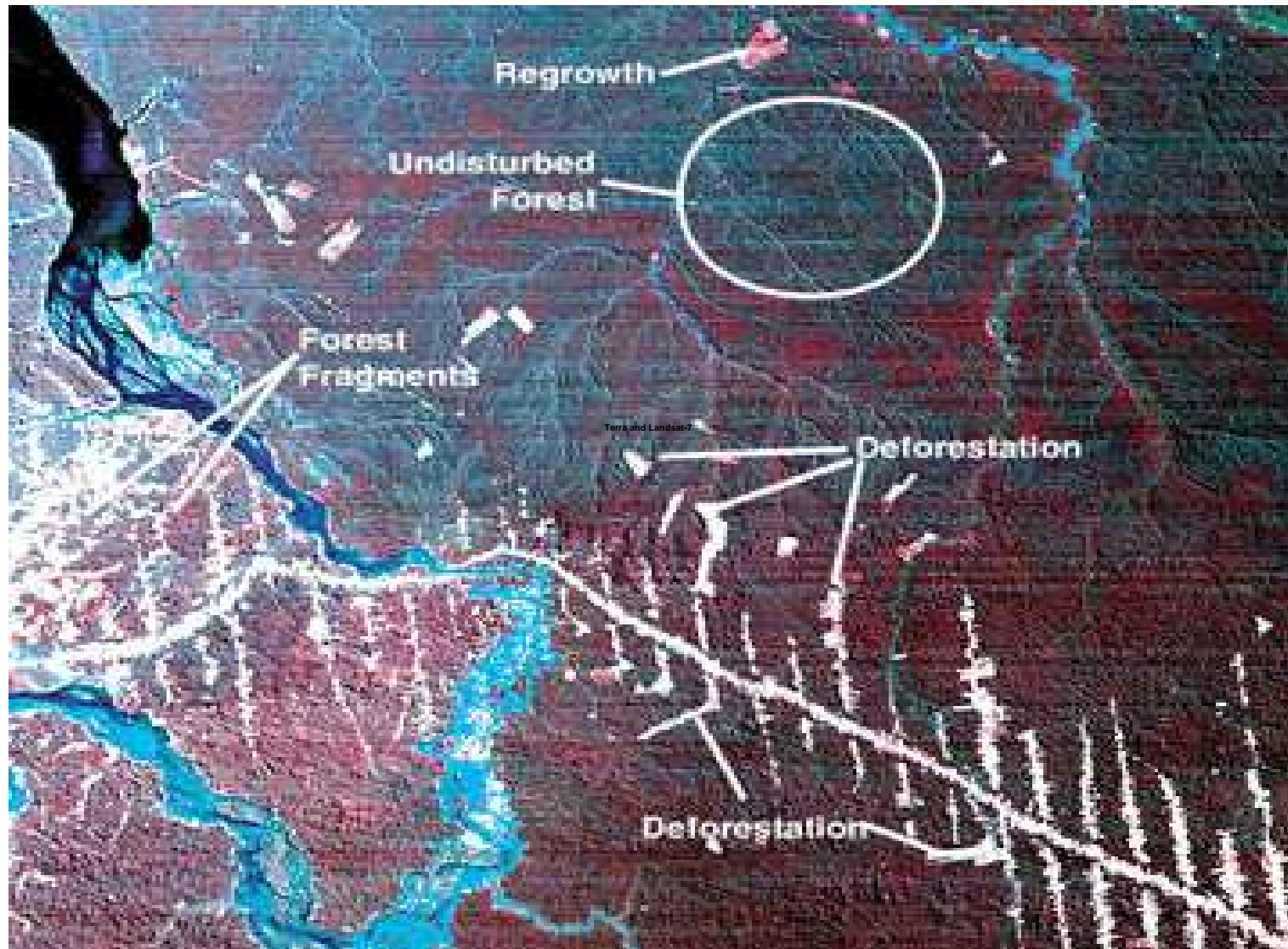
Erdőtüzek Nicaraguában és Hondurasban, 2008. április 27-én

Aeroszol optikai mélység NASA/MODIS

Erdőtüzek Nicaraguában és Hondurasban, 2008. április 27-én.

Felszín borítottság megfigyelése

Amazonasz régiója, 1986. július 15-én.

Terra and Landsat-7

A város terjeszkedése

2001

2006

San Diego, California

A város terjeszkedése

2001

2006

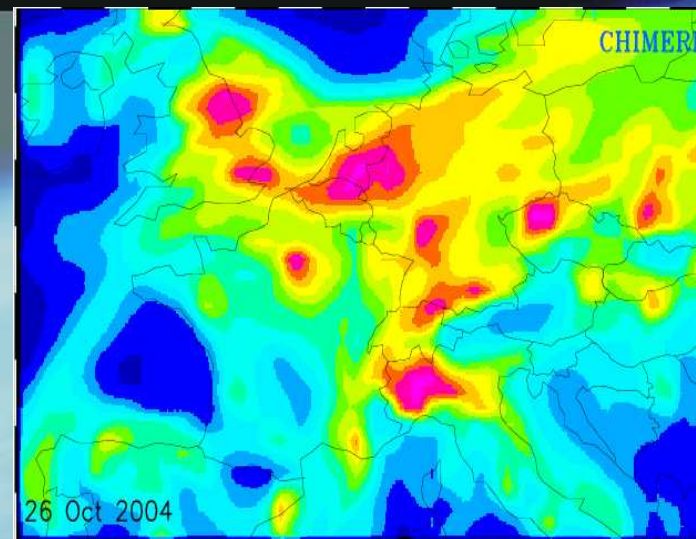
San Diego, California

Hazai modellfejlesztések eredményeinek műholdadatokkal való egybevetése

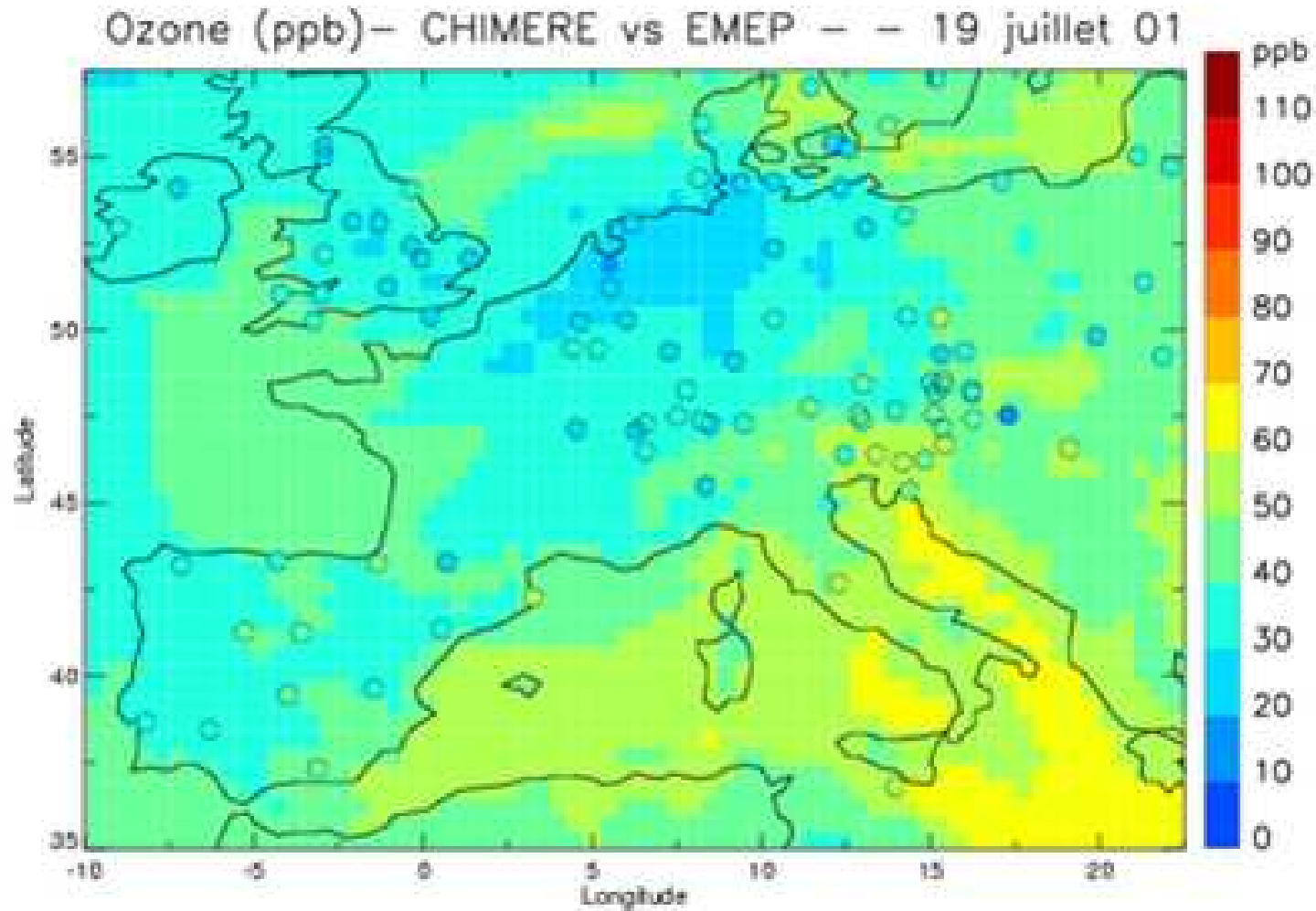
CHIMERE

Modell alkotó elemei:

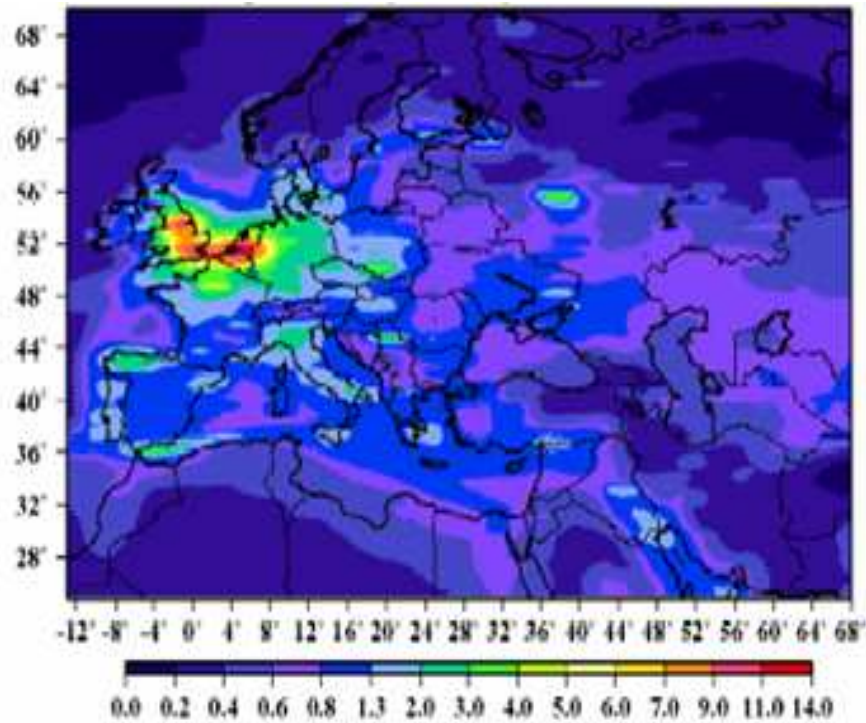
- MELCHIOR fotokémiai mechanizmus (82 részecske, 333 reakció)
- EMEP emisszió
- WRF/MM5/ECMWF meteorológiai mezők
- 15 vertikális réteg, felszín - 200 hPa
- Határértékfeltételek globális modellekből

CHIMERE eredmények és mérések összehasonlítása

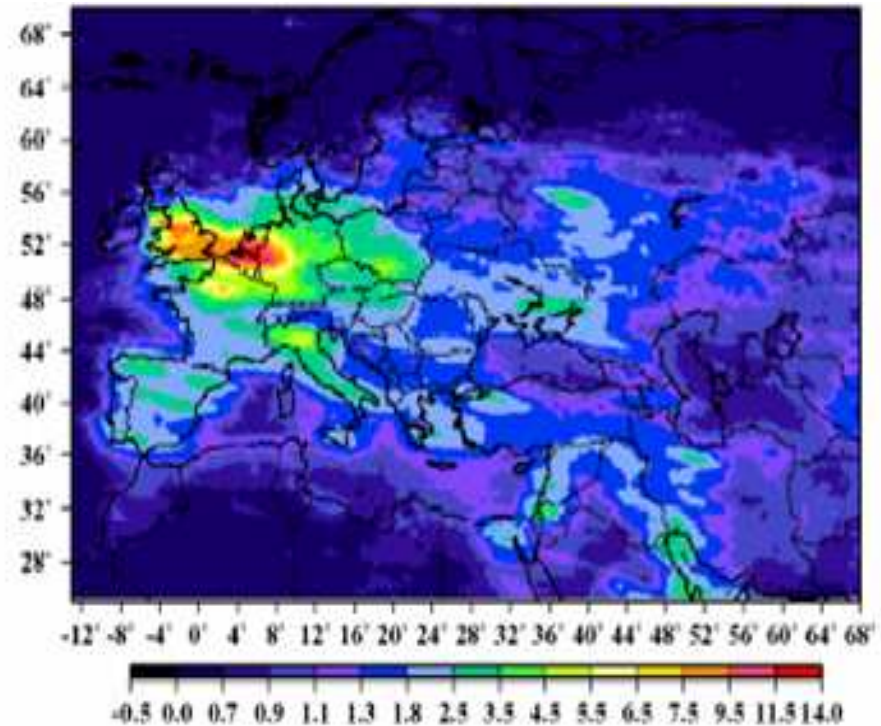

CHIMERE eredmények és műhold adatok összehasonlítása 2001. 07. 19.

CHIMERE

GOME

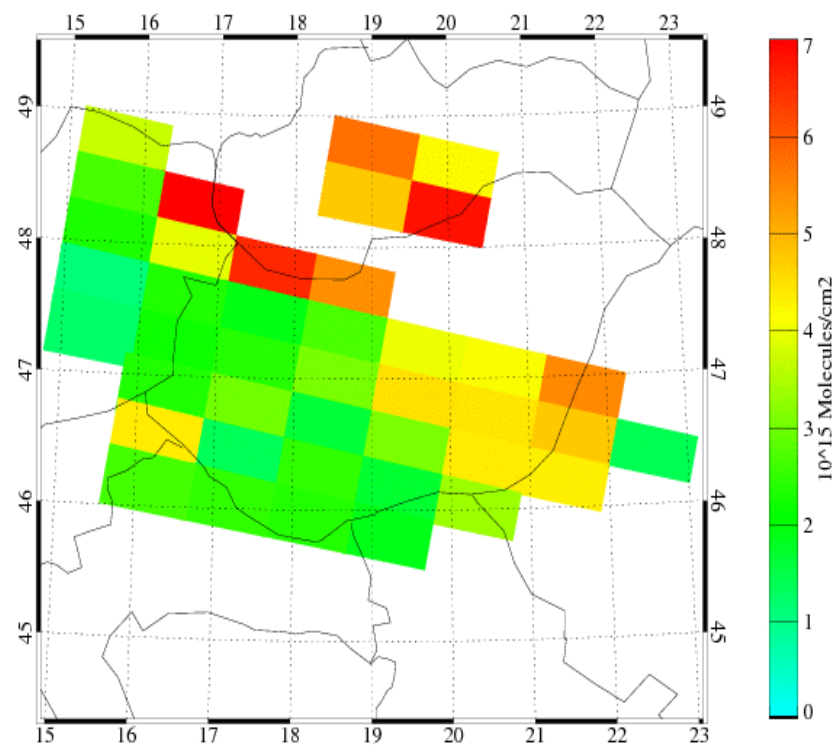
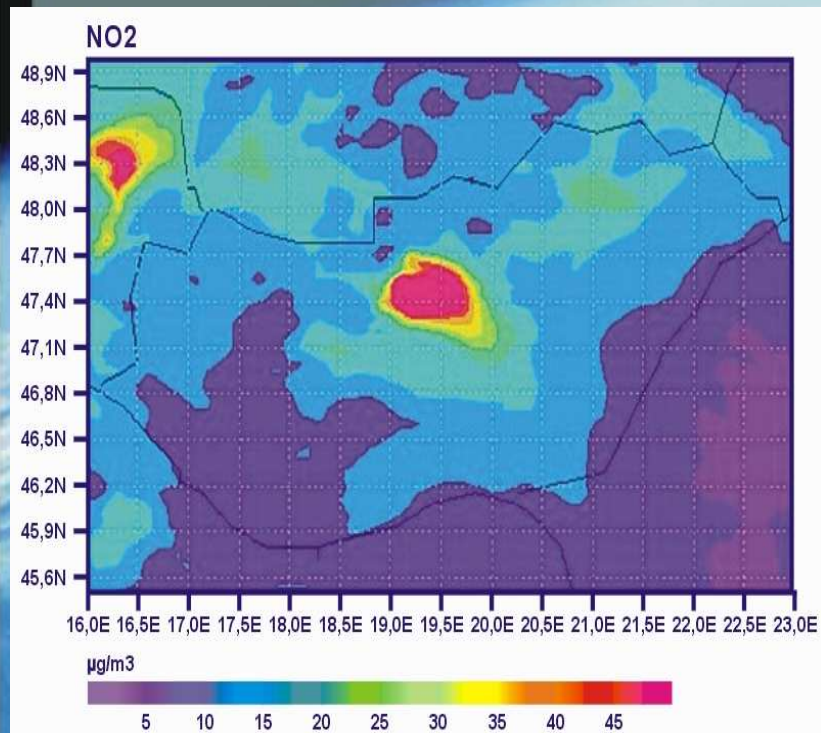
(Konovalov et al., ACP, 2005).

NO₂ koncentráció, 2008. 12. 09.

CHIMERE

O3M SAF product

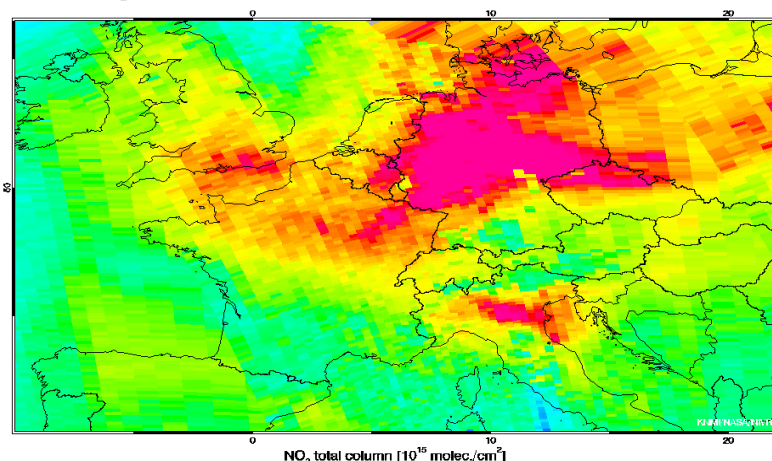

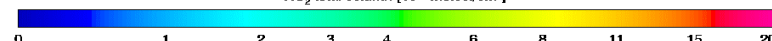
Teljes NO₂ tartalom, 2008. 12. 06-09.

OMI total NO₂ 06 Dec 2008

KNMI/NASA/NIVR

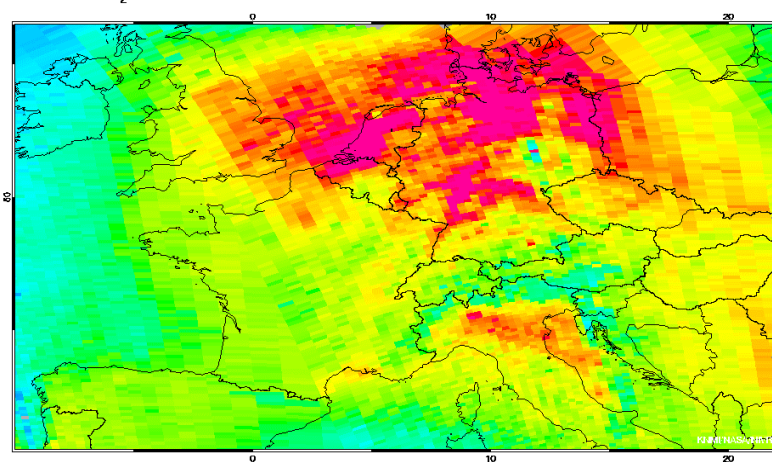

NO₂ total column [10¹⁵ molec./cm²]

OMI total NO₂ 08 Dec 2008

KNMI/NASA/NIVR

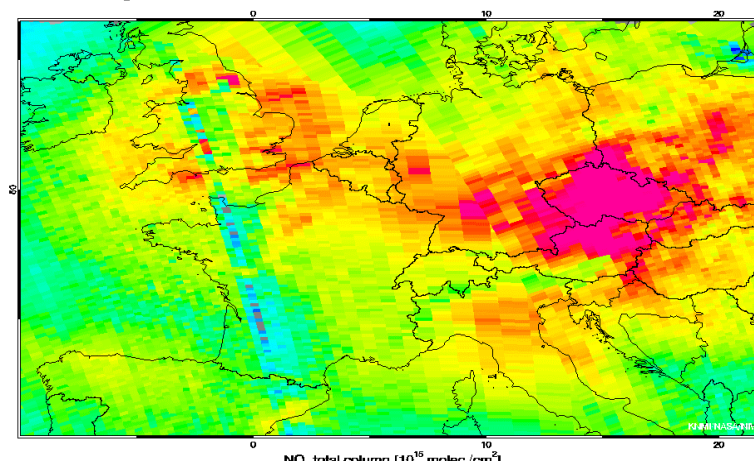

NO₂ total column [10¹⁵ molec./cm²]

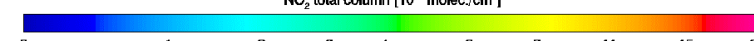

OMI total NO₂ 07 Dec 2008

KNMI/NASA/NIVR

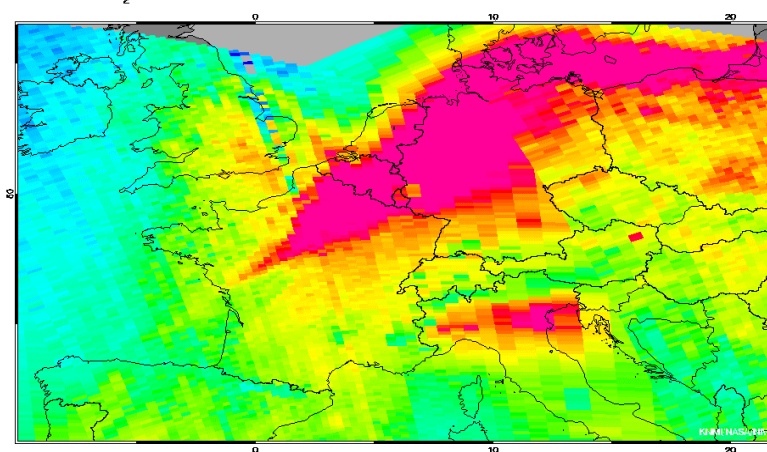

NO₂ total column [10¹⁵ molec./cm²]

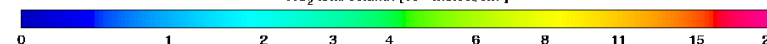

OMI total NO₂ 09 Dec 2008

KNMI/NASA/NIVR

NO₂ total column [10¹⁵ molec./cm²]

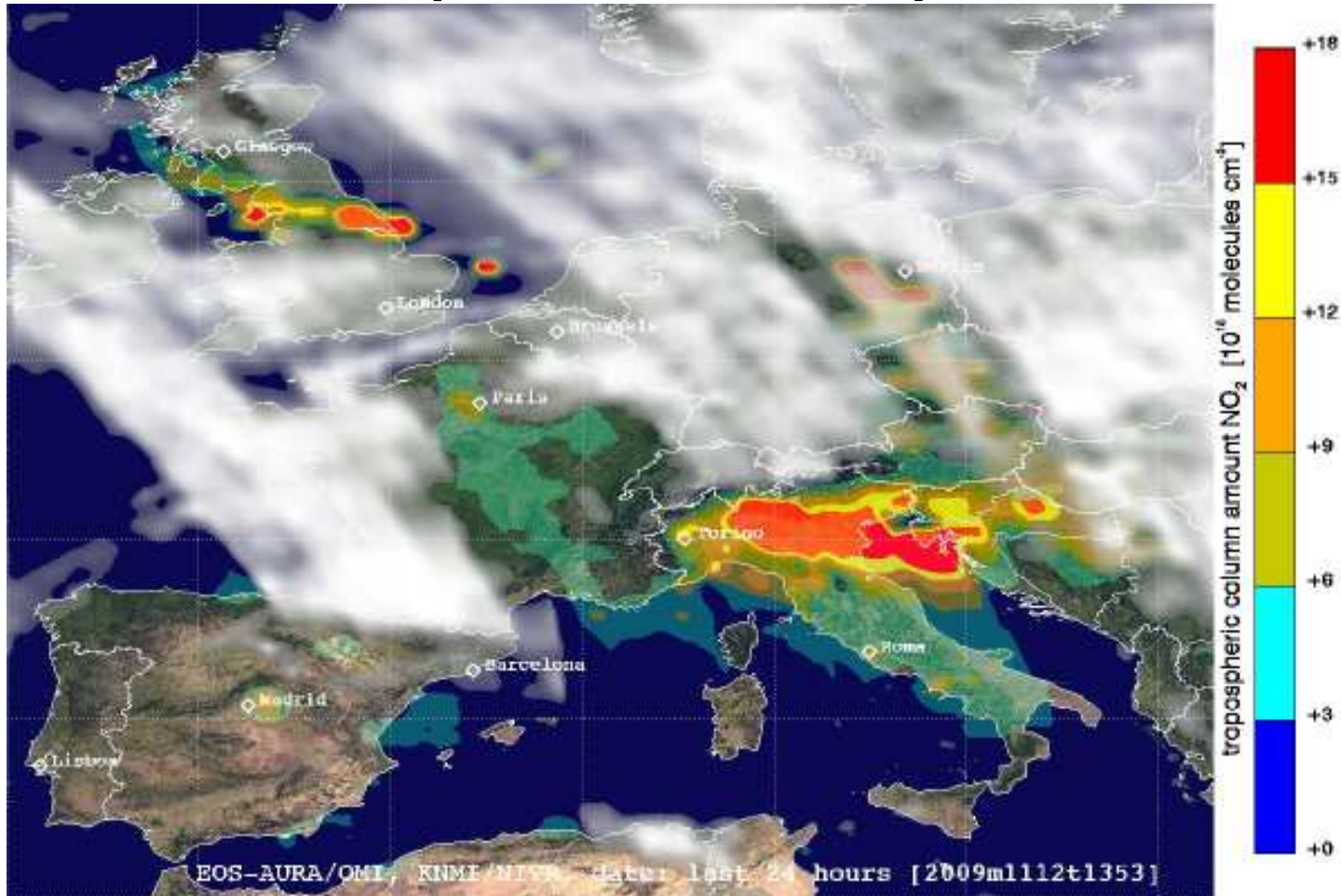

Légszennyezettség előrejelzések Európára

35. Meteorológiai Tudományos Napok, Budapest MTA. 2009. november 19-20.

Troposzférikus NO₂ mennyiség Európában (utolsó 24 óra)

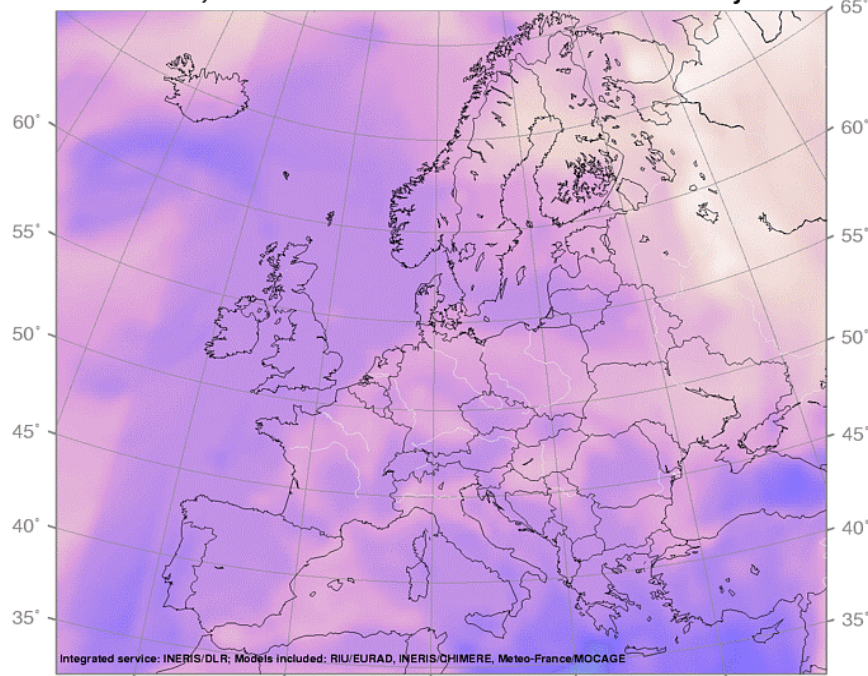

http://www.knmi.nl/omi/news/temis/temis_en_nrt_trop_no2_other_regions.html

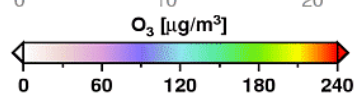
Légszennyezettség előrejelzések Európára

Integrated Air Quality Ensemble
Ozone Forecast, Surface Level

Nov 19, 2009
Daily Maximum

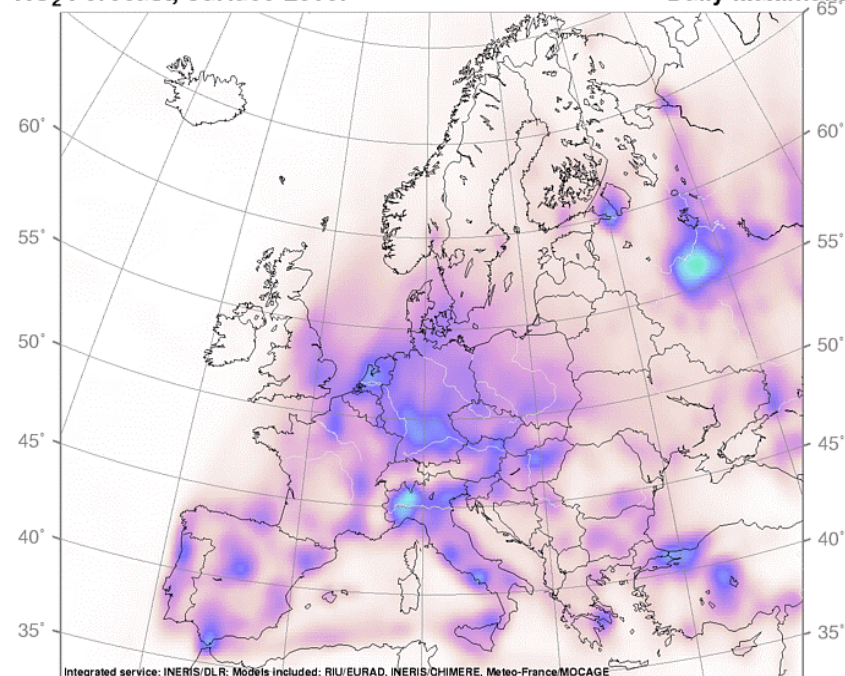

48 hour forecast (D+1)
issued on Nov 18, 2009
www.gse-promote.org

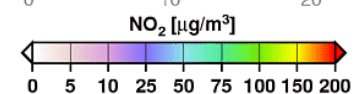

Integrated Air Quality Ensemble
NO₂ Forecast, Surface Level

Nov 19, 2009
Daily Maximum

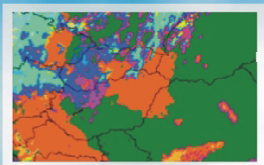
48 hour forecast (D+1)
issued on Nov 18, 2009
www.gse-promote.org

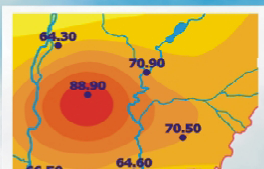
<http://www.gse-promote.org/index2.html>

Műhold

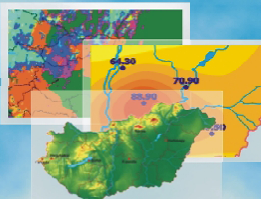
Modell

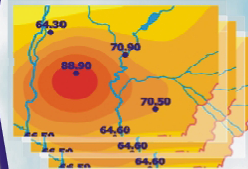
Földfelszíni megfigyelés

Asszimiláció

**Légszenny-
előrejelzés**

Köszönöm a figyelmet!

Baranka Györgyi

www.met.hu

baranka.gy@met.hu